

1245

Latvijas PSR Centrālais Valsts Oļšobra
revolūcijas un sociāliskās
celtniecības arhīvs

Gleznotājs

Mikēlis Rozentāls

(1907 - 1952)

Fonds Nr 1245

Apraksts Nr 1

1901 - 1967

LPSR Centrālais Valsts Oktobra revolūcijas un sociālistiskās
celtniecības arhīvs

GLEZNOTĀJS

MIKELIS ROZENTĀLS

(1907-1952)

F. Nr. I245

Apraksts Nr. I

1901-1967

P R I E K Š V Ā R D S

Gleznotājs Miķelis Rozentāls, ievērojamā latviešu mākslinieka Jaņa Rozentāla dēls, dzimis 1907. gadā 3. augustā Rīgā.

1914. gadā, sākoties pirmajam pasaules karam, Rozentālu ģimene pārceļas uz dzīvi Somijā, kur Miķelis Rozentāls uzsāk skolas gaitas.

1920. gadā, pēc Jaņa Rozentāla nāves, mākslinieka ģimene atgriežas Latvijā. M. Rozentāls turpina izglītību Olava komercskolā Rīgā, bet mācības pabeidz Jēkabpils komercskolā 1929. gadā. Pēc diploma iegūšanas M. Rozentāls strādā par ierēdni dažādās iestādēs, bet no 1929.-1931. gadam atrodas aktīvajā karadienestā. Pēc dienesta, būdamš inteliģentais bezdarbnieks, viņš strādā dažādus gadījuma darbus.

1935. gadā Miķelis Rozentāls iestājas Latvijas Mākslas akadēmijā, kurā, materiālu grūtību dēļ, mācās ar pārtraukumiem līdz 1941. gadam. Mākslas akadēmijas Ģ. Eliasa vadīto figurālās glezniecības meistardarbnīcu M. Rozentāls pabeidz ar diplomdarbu "Rūķi" 1942. gadā un viņam piešķir mākslinieka gleznotāja grādu.

Pēc studijām gleznotājs darbojas grāmatu grafikā, specializējas portretu glezniecībā. Mākslas akadēmijas rīkotajās izstādēs M. Rozentāls sāk piedalīties kopš 1938. gada. Pēc Lielā Tēvijas kara viņš piedalās republikāniskajās izstādēs, kā arī publicē presē recenzijas par mākslu.

Paralēli radošajam darbam M. Rozentāls strādā par asistentu Latvijas PSR Valsts Mākslas akadēmijas glezniecības fakultātē no 1944.-1948. gadam. No 1948. gada viņš pāriet darbā par pedagogu uz Rīgas Daiļamatniecības vidusskolu (tagad Rīgas Lietišķās mākslas).
vidusskola.

1945. gadā M. Rozentālu uzņem Latvijas PSR Mākslinieku savienībā. Miķeļa Rozentāla mākslinieciskā darbība ilgst apmēram desmit gadus. Viņš specializējas žanra un portretu glezniecībā, darbojas grāmatu grafikā. M. Rozentāls miris 1952. g. 10. novembrī Rīgā.

II

LPSR CVORA Miķeļa Rozentāla personas fondu nodeva viņa meita Ieva Rozentāle. Fonds pieņemts valsts glabāšanā 1985. g. maijā. Veikta fonda apstrāde, izveidotas 37 lietas, sastādīts apraksts Nr. I., veikta dokumentu katalogizācija. Dokumenti aptver laika posmu no 1901. līdz 1967. gadam. Fondā esošie dokumenti sniedz ieskatu ievērojamā latviešu glezniecības klasiķa Jaņa Rozentāla dzimtas vēsturē, kā arī rada priekšstatu par viņa dēla Miķeļa Rozentāla dzīvi un māksliniecisko darbību. Dokumenti par mācībām un darba posmu Mākslas akadēmijā raksturo akadēmijas mācību metodes no 1935.-1948. gadam. Fondā esošajos dokumentos iespējams izsekot padomju mākslas pamatu veidošanās un sociālistiskā reālisma metožu nostiprināšanās tendencēm Latvijas PSR.

Priekšvārdu sastādīja

I. kategorijas arhiviste

L. Kļaviņa

L. Kļaviņa

21.04.86.

1

Dokumentu sistematizācijas shēma.

1. Radošā darba dokumenti.
2. Rokraksti.
3. Biogrāfiskie dokumenti.
4. Sarakste.
5. Fotografijas.
6. Savāktais materiāls.

PERSONU RĀDĪTĀJS

	Lietas numurs
I. A. Azveka	II
2. K. Barons	4
3. K. Berķis	31
4. B. Bradžionis	6
5. J. Ezeriņš	9
6. J. Grants	8
7. G. Gurevs	6
8. J. Jaunsudrabiņš	31
9. A. Kuprins	12
10. J. Pauļuks	32
11. N. Pogodins	8
12. A. Smilga	31
13. J. Sudmalis	31
14. M. Talvio (E. Rozentāles māsiņa)	9
15. J. Tillbergs	35

Saīsināto vārdu saraksts

p. - papīrs

z. - zīmulis

a. - audekls

e. - eļļa

VMA - Valsts Mākslas akadēmija

Nr. p.k.	Lietu nosaukumi	Datumi	Lapu skaits	Piezīmes
I	2	3	4	5
Radošā darba dokumenti				
1.	Zīmējumu, skiču, uzmetumu albūms. P., Z.	1930-tie g.	21	
2.	Kailfigūru zīmējumu uzmetumu un ķermeņa anatomijas studiju albūms. P., Z., jaukta tehnika	1930-tie g.	27	
3.	Figūru un portretu zīmējumu uzmetumi. P., Z.	1930-tie 1940-tie g.g.	3	
4.	K. Barona portrets. Litogrāfija	1940-tie g.	1	
5.	Tematisku kompozīciju skices un arhitektūras fragmentu zīmējumu uzmetumi. P., Z., tuša	1940-tie 1950-tie gg.	5	
6.	Vāku zīmējumu uzmetumi "Apcerējumiem par LPSR vēsturi", G. Gureva "Nokā cēlies cilvēks", B. Bradžioņa stāstam "Ozols". P., Z., kartons	1940-tie 1950-tie gg.	7	

I	2	3	4	5
7.	Ilustrāciju uzmetumi nenoskaidrota autora darbam. P., tuša	I940-tie I950-tie gg.	8	
8.	Ilustrācijas N. Pogodina stāstiem, vāka zīmējuma varianti J. Granta "Frontes stāstiem". P., Z., ogle, jaukta tehnika	I940-tie I950-tie gg.	9	
9.	Ilustrāciju skices J. Ezeriņa novelēm un M. Talvio romānam "Jautrās cietokšņa kundzes". P., Z., kartons, ogle, jaukta tehnika	I940-tie I950-tie gg.	I4	
10.	Kompozīcijas skices gleznai "Brocēnu cementa rūpnīcā" un "Tammerforsas konference". P., Z.	I948- I950 gg.	8	
11.	Ilustrācijas A. Azveļkas stāstam "Īsta pioniere", P., Z., tuša, ogle, spalva.	I949.g.	I7	
12.	Ilustrācijas A. Kupina stāstam "Baltais pūdelis". P., Z., tuša.	I949.- I950. g.	I6	
13.	Nepabeigta figurālas kompozīcijas studija. A., e.	I940-tie g.	I	

I	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- I4. Uzskatāmās aģitācijas noformējuma skices, plakāta kompozīcijas uzmetums. P., Z., tuša, spalva, jaukta tehnika
1940, 1950-tie gg. 4
- I5. Latviešu tautas tērpu zīmējumu uzmetumi atklātu komplektam. Kompozīcijas uzmetumi gleznai "Bārtiete" P., Z.
1950-tie gg. 10

Rokraksti

- I6. M. Rozentāla no somu valodas tulkotā M. Talvio romāna "Ēietokšņa jautrās kundzes" fragmenti.
1930-tie gg. 15

Biogrāfiskie dokumenti

- I7. M. Rozentālam izsniegtās liecības, apliecības, izziņa, diploms, piezīmju, darba un krājkares grāmatiņas.
1917-1950-tie gg. 45/327
- I8. Iesniegumu melnraksti Mākslas fondam par pabalsta izsniegšanu un Tautas tiesai darba algas jautājumā.
1940-tie 1950-tie gg. 2

I	2	3	4	5
19.	M. Rozentāla darba plāns Mākslinieku savienībā 1946.-1950. gadam un līgumi ar organizācijām darba jautājumos.	1940-tie 1950-tie g.	5	
20.	M. Rozentāla VMA studiju gadu referāts "Tēlnīcība un apkārtne"	1930-tie 1940-tie gg.	22	
21.	Lekciju konspekti estētikā	1935- 1942. g.	18	
22.	Konspekti aizrobežu, latviešu mākslas vēsturē, stilu mācībā.	1935- 1942	16/303	
23.	Tas pats, perspektīvē un ēņu teorijā	1935- 1942	42	
24.	Tas pats, pedagogijas vēsturē.	1935- 1942	41	
25.	Tas pats, arheoloģijā.	1935-1942	15	
26.	Tas pats, psiholoģijā	1935- 1942	25	
27.	Tas pats, militārās apmācības teorijā	1935- 1942	62	
28.	Konspekts zīmēšanas metodikā un ilustratīvs albūms zīmē- šanas programmai pamatskolām. P., Z., krāsaini Z.	1935- 1942	38	

1	2	3	4	5
29.	Burtnīcas ar burtu paraugiem glītrakstīšanā	1935- 1942	22	
30.	Anatomijas zīmējumu albūms. P., 2.	1935- 1942	31	
31.	Gleznu īpašnieku (J. Jaunsudrabiņa u.c.) vēstules M. Rozentālam sakarā ar J. Rozentāla piemiņas izstādes organizēšanu un atklāšanu Rīgā un Liepājā.	1935	7	
32.	J. Pauļuka vēstule M. Rozentālam darbnīcas jautājumā.	07.12.1944	3	
<u>Fotogrāfijas</u>				
33.	M. Rozentāls ģimenē, ar kolēģiem VMA u. c.	1910- 1950-tie,	14	
34.	M. Rozentāla gleznu fotogrāfijas.	1940-tie 1950-tie gg.	5	
<u>Savāktais materiāls</u>				
35.	J. Tillberga zīmēta veca vīra figūra. P., 2.	1901	1	
36.	Izdevumu saraksti J. Rozentāla piemiņas izstādes organizēšanā	1935	51	

I	2	3	4	5
---	---	---	---	---

37. M. Rozentāla gleznu saraksts, I930-
 avīzes izgriezums par M. Rozentālu, I967,
 ielūgumi uz izstādēm u. c. I977 I2

Aprakstā iekļautas 37 (trīsdesmit septiņas) lietas no Nr.1 līdz Nr.37.

Aprakstu sastādīja

I. kategorijas arhiviste

L. Klaviņa L. Klaviņa

Pienemtas valsti glabāšanā 37 / trīsdesmit septiņas / lietas no Nr. 1-37.

rec. fondu glabātāja I. Keessisā

Aprakstā *ir iekļautas 37 / trīsdesmit septiņas /* glabāšanas vienības

1986.g. d. "06" CVORA zināt. līdzstrād. arhivārs *I. Keessisā*

Nodalas vad. J. K. arh. I. Keessisā

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

38 M. Rozentāla pieminās 1989 1
 izstādes plakāts

Aprakstā 38 / trīsdesmit astoņas / glabāšanas vienības no Nr. 1 līdz Nr. 38

1989.g. d. "05" CVORA zināt. līdzstrād. arhivārs *I. K. arh. I. Keessisā*

Aprakstā saņumurētas 6 (piēš) 1p.

Satura rādītājs 1 (piēš) 1p.

Priekšvārds 2 (divas) 1p.

Personu
(Vārdiskais) rādītājs 1 (piēš) 1p.
Saisināto vārdu saraksts 1 (piēš) 1p.

Vec.fondu glabātāja

I. Kurciņa

2.06.86